

[Hans Rasmussen.]

tidstillæg til eller måske to; det er altså over for denne politiske udvikling, at landbruget finder sig forfordelt. Det er derfor, jeg bl. a. har fremsat tanken om en vis forhøjelse af de kontante beløb, som vi vedtog at yde i foråret 1961. Årsagen hertil er, at med en stærk forøgelse af levnedsmiddelpriserne, måske helt op til 20 pct., vil det sætte hele vort omkostningsniveau i gang på et meget prekært tidspunkt og dermed skade vor konkurrenceevne. Et beløb af en sådan størrelse skal der selvfølgelig skaffes dækning for; og at man ikke kan blive ved med at give landbruget kontante tilskud, tror jeg er en helt given ting. For alle står det vist sådan, at det nu haster med at foretage de nødvendige strukturændringer inden for landbrugserhvervet, for i det lange løb vil det være en umulighed for lovgivningsmagten at garantere vel nok et overtal af landmænd en fast-sat fortjeneste.

Jeg synes, at det eneste virkelig gode i lovforslaget er den tidsbegrænsning, det indeholder, således at vi ved, at i hvert fald til den tid skal vi foretage noget andet, da loven udløber med juni måned 1963.

Jeg har altså, lige siden denne lovgivning kom til behandling, næret de allerstørste betænkeligheder og gang på gang understreget de videre konsekvenser, den på et tidspunkt, hvor vi skulle sanere vor økonomi, ville få for hele samfundets økonomiske liv. Under drøftelserne — det erindrings vi vist tydeligt — om omsætningsafgiften fik vi mange formaninger, og stærke formaninger, bl. a. fra de ærede medlemmer hr. Poul Møller og hr. Erik Eriksen, om, at nu måtte man også blandt fagbevægelsens folk tage reb i sejlene, vi måtte forlade den glade tid, som vi havde været inde i, hvor enhver bevilgede sig selv løn — og en højere løn — uden dækning i produktionen, med det resultat, at vi galoperede inflationens vej, stadig forringende den danske krones værdi; kort sagt, meningen var vel, at nu skulle yderligere stigninger i vort pris- og omkostningsniveau bringes til ophør. Mon ikke disse lidt alvorlige taler om tilbageholdenhed og den stærke appel navnlig til befolkningsgrupper, der ligger uden for de pågældendes egne kredse, om at udvise fornøden resignation, nu har tabt stærkt i

værdi i betragtning af den omkostningsstigning, som folkettinget er i færd med at gennemføre?

Det ligger helt klart, at den politik, som vi i denne sensommer gennemfører, i allerhøjeste grad kan bringe vor saneringsproces i fare. Personlig har jeg været med til at gennemføre omsætningsafgiften, og jeg mener også, at hvis vi skal fastholde den fulde beskæftigelse, må vi også snarest genskabe den samfundsøkonomiske balance. For så vidt folkettinget intet havde foretaget sig over for det økonomiske kredsløb, der var i gang, og som vel i løbet af de sidste 12 måneder har medført et valutatab på ca. 1 milliard kr., var vi i alt fald sikre på én ting, og det var, at arbejdsløshed meget hurtigt forskellige steder ville melde sig. Det er derfor en yderst urimelig fremgangsmåde, man på adskillige virksomheder anvender, når man allerede nu stiller krav om dækning for omsætningsafgiften. Så vidt jeg er orienteret — det gælder i hvert fald mange overenskomster, som jeg på metalarbejdernes vegne har sluttet med jernindustrien — er der heller ikke hjemmel hertil, da eventuelle forhøjelser i prisniveauet, der sker i kraft af omsætningsafgiften i forbindelse med varens afsætning, vil registreres i pristallet, således at lønmodtagerne i henhold til den automatiske dyrtidsregulering i hvert fald efter nogen tids forløb dog vil få en vis dækning. Skal der være konsekvens i lønmodtagernes holdning, er det indlysende, at man ikke på den ene side på møder, i virksomheder og andre steder kan bebrejde landbruget, at det vil bryde en overenskomst midt i dens løbetid, og på den anden side ikke selv respektere de overenskomster, der er gældende på arbejdsmarkedet, og som i hvert fald først udløber den 1. marts næste år.

Endvidere synes jeg, det er et lidt mærkeligt standpunkt, at man i samme åndedrag, som man stiller krav til regeringen og lovgivningsmagten om at gennemføre en skærpet kontrol med priser og avancer, fra flere arbejdspladser stiller næsten et tredobbelt krav om kompensation for kommende udgiftsstigninger; det er dog indlysende, at hvis man opnåede de 75 øre mere i timen, ville dette simpelt hen udelukke et virkningsfuldt stop for priser og avancer; selv om adskillige lønninger efterhånden er kommet